

399 Vélemény az Egészségbiztosítási Alap 1997. évi pótköltségvetési törvényjavaslatáról

TARTALOMJEGYZÉK

Összegző megállapítások, javaslatok

1. összegző megállapítások
2. javaslatok

Részletes megállapítások

1. A törvényjavaslat normaszövegéhez
2. A törvényjavaslat számszerű előirányzatai

BEVEZETÉS

Az államháztartásról szóló 1992. évi LXXXIV. törvény (Áht.) 1997. január 1-től érvényes 86/C. §-a értelmében a társadalombiztosítás pénzügyi alapjai pótköltségvetési törvényjavaslatát akkor kell elkészíteni, ha a biztosítási alap(ok) várható éves egyenlege legalább az eredeti kiadási főösszeg 1 %-ával kedvezőtlenebb az előirányzott egyenlegnél. E helyzet várható kialakulása esetén a társadalombiztosítási önkormányzatoknak el kell készíteni a pótköltségvetés tervezetét és meg kell küldeni a Kormánynak.

Az Országgyűléshez való benyújtásra a költségvetés előterjesztésére vonatkozó szabályokat kell alkalmazni, ami szerint az Állami Számvevőszéknek a pótköltségvetésről is véleményt kell alkotni.

Az Egészségbiztosítási Alap 1997. évi költségvetését az 1996. évi CXXV. törvény 521.081 millió forintos bevételi és 524.927 millió forintos kiadási főösszeggel, 3.846 millió forintos hiánnyal hagyta jóvá. Már az év első felében nyilvánvaló volt, hogy ez a viszonylagos egyensúlyi állapot nem fog teljesülni, a bevételek időarányosan nem folytak be, ugyanakkor egyes ellátási kiadásoknál a vártnál dinamikusabb növekedés mutatkozott. A pótköltségvetés készítésének törvényben előírt feltételei az Egészségbiztosítási Alapnál már 1997. májusában egyértelműen fennálltak.

Meg kell említeni, hogy az Állami Számvevőszék a társadalombiztosítási alapok 1997. évi költségvetéséhez adott (T/3211/2. számú) véleményében már valószínűsítette az Egészségbiztosítási Alap nagymértékű

hiányának bekövetkezését. Különösen a bevételi oldal, azon belül is az egészségügyi hozzájárulás tervezését és teljesítését tartotta megalapozatlannak.

Az Egészségbiztosítási Önkormányzat 1997. augusztus 27-i közgyűlésén fogadta el a pótköltségvetés "önkormányzati" változatát és azt a Kormánynak és az Állami Számvevőszéknek is megküldte.

A Kormány által benyújtott T/4834. számú törvényjavaslat szeptember 15-én jutott el az Állami Számvevőszékhez, annak áttanulmányozását, elemzését csak ezt követően lehetett elvégezni.

Az Egészségbiztosítási Alap pótköltségvetésére készített **kormányzati javaslat több, lényeges ponton tér el az Önkormányzat által jóváhagyott változattól.** (Az eredeti előirányzatokat, a Kormány, valamint az Önkormányzat pótköltségvetési variánsát az **1. sz. melléklet** táblázata ismerteti.)

Az Áht. szerint az Országgyűlést tájékoztatni kell az önkormányzati javaslatról és az eltérések okairól. A beterjesztett törvényjavaslat mellé csatolták a pótköltségvetés önkormányzati változatát, annak indoklásával együtt. Az eltérések okait azonban nem indokolták, a hiány összegére csak annyi szerepel a törvényjavaslat általános indoklásában, hogy "az (47.790 millió forint) meghaladja az államháztartási szinten kezelhető nagyságot". A törvénytervezet csak az Egészségbiztosítási Alap pénzügyi pozíciójának változását ismerteti, az ebből eredően a megosztott járulékbévételek miatt **a Nyugdíjbiztosítási Alapnál bekövetkező változások számszerű hatásait** (tájékoztató jelleggel) **célszerű lett volna bemutatni.** Csak az általános indoklás jelzi, hogy a Nyugdíjbiztosítási Alapnál a tervezett (9.686 millió forintos) hiány helyett kismértékű bevételi többlettel lehet számolni, így ott pótköltségvetésre nincs szükség.

Az Állami Számvevőszék a vélemény összeállításánál elsődlegesen a törvényjavaslat **normaszövegének vizsgálatára, a számszerű előirányzatok elemzésére, minősítésére, illetőleg az önkormányzati változattal való összehasonlításból adódó következtetések ismertetésére törekedett.**

Összegző megállapítások, javaslatok

1. összegző megállapítások

A Kormány által előterjesztett **T/4834. sz. pótköltségvetési javaslat az Egészségbiztosítási Alap 1996. évi CXXV. költségvetési törvénnyel elfogadott**

3.846 millió forintos hiányát - a bevételi előirányzatok teljesülésének elmaradása, illetve a kiadások tervezett meghaladó mértékű növekedése miatt - **30.151 millió forintra emeli fel. Ez 17.639 millió forinttal kevesebb az Egészségbiztosítási Önkormányzat pótköltségvetési változatáénál.** Az eltérések a bevételi oldalon jelentősebbek, a Kormány ugyanis 12.675 millió forinttal több bevétellel számol az Egészségbiztosítási Önkormányzat javaslatához képest. A kiadásoknál a Kormány 4.964 millió forinttal alacsonyabb összeget valószínűsít.

Az Állami Számvevőszék a törvényjavaslatot és annak háttérdokumentumait áttanulmányozva, az eredeti 1997. évi költségvetési véleményében foglaltak alapján, az év során bekövetkezett folyamatok és az időarányos pénzforgalmi adatok ismeretében **úgy látja, hogy az eddigi tervezési gondok ismételten felmerülnek.**

A munkáltatói járulék bevételeken kívül szinte mindegyik bevételi tétel felültervezett. Különösen az egészségügyi hozzájárulás 79,3 milliárd forintos összege nem tekinthető megalapozott előirányzatnak. Túlzott várakozásokat fűznek a behajtási-ellenőrzési tevékenység eredményességéhez. A megtehető intézkedésekre már igen kevés idő áll rendelkezésre.

A kiadási oldalon - különösen a gyógyszer támogatásoknál - is reálisan túllépésre kell számítani.

Mindezek miatt **az Állami Számvevőszék a tervezettnél jóval magasabb összegű (az önkormányzati változathoz közel álló) hiány bekövetkezését valószínűsíti.**

A törvényjavaslat normaszövegének "sajátossága", hogy az egyes paragrafusok csak (kisebb) részben kapcsolódnak a pótköltségvetéshez, a változtatások zöme az időközbeni események, szándékok törvényi háttérének megteremtését célozza. Ily módon "összekeveredik" a pótköltségvetési törvényjavaslat készítésének kötelezettsége és a költségvetési törvény módosításának szándéka, holott különböző célú változtatásokról van szó. Ez nem helyes gyakorlat.

2. javaslatok

Az Országgyűlésnek, hogy:

- ~ A törvényjavaslat 1. §-a számadatainak helyesbítése történjen meg.
- ~ A különkeretes gyógyszerek támogatási rendszerének törvényi szabályozását megelőzően kérje fel a Népjóléti Minisztériumot és az Országos Egészségbiztosítási Pénztárat, hogy számoljon be a külön keret kialakulásának okairól, az e téren végzett ellenőrzések főbb megállapításairól, a rendszer működtetésének szakmai indokoltságáról, szabályozási követelményeiről. Ebben működjenek közre - szakértői szinten - a Magyar Orvosi Kamara, a Magyar Gyógyszerész Kamara, az érintett szakmai kollégiumok, országos intézetek, valamint az Állami Számvevőszék is.
- ~ Az Egészségbiztosítási Alap hiányát korrigálni kell a behajtás ösztönzése címén kifizetni tervezett összegnek az 500 millió forintos

előirányzathoz viszonyított többletével (ami a számítások szerint 222 millió forint), a Világbanki kölcsön igénybevételével kapcsolatban 1997-ben felmerülő valós kiadások összegével, valamint a Wesselényi utcai székház vásárlásának 429 millió forintos ÁFA kiadásának összegével.

~ Az Állami Számvevőszék véleménye és az Egészségbiztosítási Önkormányzat döntése figyelembevételével a Kormány javaslatánál alacsonyabb összegben határozza meg az egészségügyi hozzájárulásból származó bevételt és mérlegelje az egyéb bevételi tételek mérséklésének lehetőségét is. Ez értelemszerűen együtt jár a hiány mértékének növelésével.

~ A működési költségvetés előirányzata emelkedjen a behajtás ösztönzése, a Világbanki kölcsön és a Wesselényi utcai székház ÁFA kiadási tételével.

~ A különkereset gyógyszerek támogatási rendszerének törvényi szabályozása helyett - amennyiben az indokolt - tegye lehetővé az 1996. évi CXXV. törvény 11. §-ában szereplő előirányzatok túllépését (a tényleges kiadások mértékéig).

A Kormánynak, hogy:

~ tájékoztató jelleggel mutassa be az Országgyűlésnek a Nyugdíjbiztosítási Alap, illetőleg a Társadalombiztosítási alrendszer pénzügyi helyzetének 1997. évi várható alakulását és indokolja meg az Egészségbiztosítási Önkormányzat pótköltségvetési javaslatától való eltérések okait.

Részletes megállapítások

1. A törvényjavaslat normaszövegéhez

1.1. Az 1. §-hoz

Az Egészségbiztosítási Alap módosított bevételi és kiadási főösszege 200 millió forinttal kevesebb az 1. számú mellékletben szereplő (a számszaki ellenőrzés után helyesnek bizonyult) összegeknél.

1.2. A 2. §-hoz

A költségvetés adattartalmának változásait átvezetik az 1996. évi CXXV. törvény megfelelő mellékletein (az E. Alap költségvetési mérlegén, a gyógyító-megelőző egészségügyi ellátások kiadásainak tábláján, az E. Alap működési költségvetésén és az Alap által folyósított ellátásokat is feltüntető táblán). Az egyes előirányzatok módosulásának lényegét a vélemény a 2. pontban részletezi.

1.3. A 3. §-hoz

Az eredeti költségvetés "**kórház-átalakítás végkielégítése**" címen 2000 millió forintot tartalmazott. Most a konkrét számot a normaszöveg elhagyja. A 7. sz. mellékletben 1000 millió forintos előirányzat szerepel.

Az év kilenc hónapjára eddig mindössze 161,4 millió forintot fizettek ki. Az Országos Egészségbiztosítási Pénztár csak a megfelelően dokumentált igényeket elégíti ki (a tényleges létszámcsökkenés által indokoltat). A várható összeget nem lehet pontosan becsülni. Ezért teszi lehetővé a 3. §. az előirányzat esetleges túllépését, amire azonban valószínűleg nem fog sor kerülni.

1.4. A 4. §-hoz

Az 1996. évi CXXV. törvény 11. §. helyébe lépő új rendelkezések értelmében a **jövőben egységes előirányzatként kell értelmezni a törvény 6. számú melléklete gyógyszer-támogatási előirányzatát, ami az eredetileg 85,4 milliárd forintról 92 milliárd forintra növekszik.** A szám magában foglalja a vérzékenység kezelésének eddig külön soron szereplő 1,3 milliárd forintos előirányzatát is. A szabályozás során - a törvényjavaslat indoklása szerint - **rendezni kívánják az u.n. külön keretes gyógyszer-támogatási rendszer "hiányzó" törvényi alapjait,** a "különleges" elbírálás alá eső gyógyszer kört teljes egészében a gyógyszer-előirányzat részeként kezelve.

Az Önkormányzat változata emellett a külön keret összegét is számszerűsíti, azt 6.566 millió forintban határozza meg.

Az Állami Számvevőszék elviekben éppúgy nem vitatja (nem vitathatja) e gyógyszerek körének létjogosultságát, mint ahogyan a **jelenlegi ellentmondásos, sőt súlyos visszásságokkal terhes - kialakult - gyakorlat rendezésére irányuló szándék indokoltságát sem.**

Az e témakörben, a társadalombiztosítási alapok **1996. évi zárszámadása ellenőrzése keretében tett megállapítások alapján azonban úgy látja, hogy a jelenlegi helyzetben nem helyes a döntéshozók elé szakmailag előkészítetlen, megalapozatlan javaslatot tenni.** A külön keret törvényi legalizálása az ügy mögött meghúzódó valós problémákat nem hozza felszínre és nem is oldja meg (melyeket a **2. sz. melléklet** foglal össze röviden). Ezek ismerete nélkül felelős döntést hozni nem lehet.

1.5. Az 5. §-hoz

A megnövekedett **külföldi gyógykezelések** költségeinek alakulását követve az eddigi 420 millió forintos előirányzat 480 millió forintra emelkedik.

1.6. A 6. §-hoz

Az adóigazgatás rendjéről szóló **1990. évi XCI. törvény 32. §-ában** megfogalmazottak **végrehajtására az APEH és az OEP között 1997. június 30-án megállapodás jött létre az adózó által visszaigényelt ÁFA és támogatási igényekből a társadalombiztosítási tartozás visszatartására és annak átutalására.**

Az így befolyó összegre (azokat behajtási tevékenységből származónak tekintve) is **kiterjesztik** az OEP-nél már harmadik éve működő **érdekeltségi rendszert.** Az összegek nagyságát 1997-re az Egészségbiztosítási Alapnál 3000, a Nyugdíjbiztosítási Alapnál 4500 millió forintra becsülték, aminek együttesen számított 2 %-a 150 millió forint. Ennek fele illetné az OEP, fele pedig az APEH szerveit - ösztönzés címén. A javasolt szabályozás értelmében a 75-75 millió forintos keretösszeg az elért bevételek arányában túlléphető lenne.

Ugyanitt **új előirányzatként** jelenik meg **az Egészségbiztosítási Alap működési**

költségvetésében (a központosított előirányzatok között) a családi pótlék ellenőrzése címén 100 millió forint. Ezt a feladatot is közösen végezné az OEP és az APEH, amiért is az adóhatóságot 15 millió forint illetné meg az előbbi összegből.

Az ÁSZ az 1996. évi zárszámadási ellenőrzés keretében az Egészségbiztosítási Alap által folyósított ellátások vizsgálatánál azt tapasztalta, hogy a családi pótlékra való jogosultság (élet- és jövedelmi helyzetek) ellenőrzésére az egészségbiztosítás szervei nem képesek, a feladat igen sok többlettel jár, de annak csak formálisan képesek eleget tenni.

1.7. A 7. és 8. §-okhoz

A módosuló behajtási-ellenőrzési ösztönzési rendszerrel összefüggésben **változtatni szükséges a társadalombiztosítás pénzügyi alapjairól szóló 1992. évi LXXXIV. törvény (A.T.) idevágó előírásait is.**

Az AT. 5/A §. (1) bekezdés a.) pontjának normaszövegéből hiányzik a "befolyó" szó.

Továbbra is ellentmondás van az A.T. és az 1996. évi CXXV. - költségvetési - törvény (K.T.) azon előírásai között, hogy az előbbi a behajtás-ellenőrzés ösztönzésére szolgáló keretösszegeket "legfeljebb az éves költségvetésben meghatározott összegig" engedi meg felhasználni, ami

- az OEP behajtási tevékenységénél 500 millió forint,
- az OEP-APEH behajtási tevékenységénél 150 millió forint,
- az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság (ONYF) ellenőrzési tevékenységénél

(amiben újabb elképzelések szerint az OEP és az APEH ellenőrei is részt vennének) 50 millió forint

Ezzel szemben a K.T. megengedi a fenti előirányzatok túllépését a tényleges bevételek arányában. Ilymódon a pótköltségvetésben (6. sz. melléklet 2 cím 1 alcím kiadási előirányzata) megnövelt behajtási összeg az Egészségbiztosítási Alapnál 16.000 millió forint a Nyugdíjbiztosítási Alapnál 20.100 millió forint

együttesen 36.100 millió forint

Ennek az ösztönzésre fordítható 2 %-a a működési költségvetésben tervezett 500 millió forinttal szemben 722 millió forint, aminek következtében az Egészségbiztosítási Alap hiánya "helyből" 222 millió forinttal lesz több.

1.8. A 9. §-hoz

A társadalombiztosításról szóló **1975. évi II. törvény 105/C. §.** értelmében az egészségbiztosítási pénztár a járulékfizetésre kötelezettek folyószámlájának augusztus 31-i egyenlegéről október 31-ig értesítést küld. Ez a határidő **1997-ben** (az ez évi jogszabályváltozások és törvényi haladékok miatt) **november 30-ára és 1998. január 31-ére változna.** Emiatt az eltéréseket az év végéig (a számviteli törvény szabályai szerint) nem lehet majd rendezni és reálisan utólagos helyesbítések sokaságára kell számítani.

2. A törvényjavaslat számszerű előirányzatai

2.1. Az Egészségbiztosítási Alap 1997. évi bevételeinek (várható és tervezett) alakulása

Az Egészségbiztosítási Alap bevételeinek eredeti előirányzata 521.080 millió forint volt. A Kormány által benyújtott törvényjavaslatban ez 514.144 millió forintra csökkenne. A 6,9 milliárd forintos csökkenés az egyes bevételi és kiadási tételeknél a tervezettől elmaradó, illetve azt meghaladó teljesítéssel számol. (Az időarányos bevételi és kiadási adatokat a 3. sz. melléklet mutatja be.)

Legnagyobb bevételi tétel az Egészségbiztosítási Alap esetében is a munkáltatói járulékbevételek összege, ami a tervezet szerint (a vártnál nagyobb keresetkiáramlás miatt) 298,8 milliárd forintról **308,4 milliárd forintra nő.**

(Alapvetően ezzel magyarázható egyébként a Nyugdíjbiztosítási Alap egyensúlyi helyzetének kialakulása is.)

A bevételi oldal neuralgikus pontja egyértelműen az egészségügyi hozzájárulásból származó bevétel várható teljesülése. Az teljesen nyilvánvaló, hogy az eredetileg előirányzott 97,9 milliárd forintos bevétel az év során nem folyik be. Az elmaradás okai összetettek, amelyek közül a legfontosabbak:

- ~ az egészségügyi hozzájárulás nagyságának meghatározásakor elkövetett tervezési hiba (amire az Állami Számvevőszék már a költségvetésről alkotott véleményében felhívta a figyelmet), amikor is 1997-ben 5 millió fő után, csaknem 100 %-os bevallást és befizetést tételeztek fel,
- ~ az új elvonás kedvezőtlen társadalmi fogadtatása (elutasítása),
- ~ az Alkotmánybíróság 37/1997. (VI. 11.) sz. határozata,
- ~ a hozzájárulás megfizetésére meghatározott körben engedélyezett halasztás.

Az év első nyolc hónapjában 40,4 milliárd forint összegű egészségügyi hozzájárulás folyt be, ami az időarányos 66,7 %-os teljesítéssel szemben mindössze 41,3 %-nak felel meg. Ezt a tendenciát éves szintre kivetítve a várható bevétel 60 milliárd forint körüli összeg. Tény, hogy ha a havi adatokat vizsgáljuk a befizetések összege fokozatosan emelkedik, amiben nyilvánvalóan szerepet játszik a rendszer "bejáratódása", a terhelések-befizetések tisztázása a folyószámlán, a nem fizetők feltárásának lehetősége, stb.

A behajtás és ellenőrzés nagymértékű javulása (amihez a PM irreális várakozásokat, követelményeket fűz) az év végi befizetések ugrásszerű növekedése mellett **sem várható, hogy a pótköltségvetés szerinti 79,3 milliárd forint teljesül.** A mai ismeretek alapján még az önkormányzati változatban szereplő 70 milliárd forint is optimista előrejelzésnek tűnik.

Hasonlóan **aggályos, hogy sikerül-e realizálni a munkáltatók által fizetendő táppénz-hozzájárulás 7,0 milliárd forintra tervezett bevételi összegét.** Az időarányos adatok ezt sem támasztják alá.

Az egyéni egészségbiztosítási járulékból számított bevételek évek óta túltervezettek, mert

- ~ 1995-ben az 54,3 milliárd forintos előirányzattal szemben 46,9 milliárd forint;

- ~ 1996-ban 55,2 milliárd forint helyett 50,6 milliárd forint;
- ~ 1997-ben 70,6 milliárd forint helyett 8 hónap alatt 41,1 milliárd forint (amiből éves szinten 61-62 milliárd forint következik)
- ~ folyt be.

Ennek megfelelően a PM szerinti 67,8 milliárd forintos bevétel elérése ismételten eltűzöttnek tűnik.

Fokozni kívánják a behajtási tevékenységből származó bevételeket. Ez az Egészségbiztosítási Alap költségvetésében 13,7 milliárd forintról 16,0 milliárd forintra növekedne, ami a két társadalombiztosítási alapnál 31 milliárd forintról 36,1 milliárd forintra történő emelkedést jelent.

Az alapok 1996. évi zárszámadásában 38 milliárd forintos behajtásból eredő bevételről számolnak be. Ehhez viszonyítva **az új előirányzat teljesíthetőnek tűnik** (különös tekintettel a hozzá kapcsolt ösztönzési rendszerhez fűződő apparátusi érdekekre !).

A behajtási tevékenység 1996. évre kiterjedő átfogó vizsgálata alapján azonban az ÁSZ számos hibát, ellentmondást tárt fel, mert a behajtás címén kimutatott összeg bizonyíthatóan (tömegesen) tartalmazott téves, illetve vitatható tételeket. Az e célra bevezetett ú.n. célelszámolási számla végső soron nem bizonyult alkalmasnak az ilyen bevételek egzakt elkülönítésére.

Nem szabályozott egyértelműen a kintlévőség, a behajtási tevékenység jogi háttere, tartalma. Ebben az OEP-nél működő belső szabályozás hibái is közrejátszanak.

A behajtási cselekmények között (főleg az eredményességet tekintve) meghatározóvá váltak a kötelezettségek teljesítésének átütemezése, a részletfizetés engedélyezése, az adósokkal (nem ritkán az esedékes járulékokra) kötött megállapodások - nem kizárva a visszaélések lehetőségét sem. A kialakult gyakorlat következtében a behajtási tevékenység "látványosan" javult, mert a rendszeres járulékbételek egy része is átterelődött a behajtási bevételek közé. Mindezen anomáliák kiküszöbölésére az ÁSZ csak egy a mainál sokkal szabályozottabb, ellenőrzöttebb és megbízható nyilvántartási rendszer kialakítása után lát reális lehetőséget.

A behajtási bevételek új eleme az **OEP-APEH** (a vélemény 1.6. pontja szerinti) **együttműködés eredményeként behajtandó** - a két Alapnál együttesen - **7,5 milliárd forint**. Előzetes információk szerint ebből eddig kb. egymilliárd forint folyt be. E szerint erősen **kétséges, hogy az év hátralevő részében a várt nagyságrend teljesülni fog.**

A törvényjavaslat vagyongazdálkodás címén (a hiány mérséklése céljából) az eredeti 6.285 millió forintos bevétellel szemben **8.200 millió forintot határozott meg.** Ennek megemelésével az önkormányzati változat nem számolt. (Az 1997. évi összes vagyoneértékesítést és a tartalékok alakulását a **4. sz. melléklet** szemlélteti.) Eddig **vagyoneértékesítésből** 14,7 milliárd forint bevételt értek el, többségében az ingyenesen kapott vagyon eladásából. Ebből a még rendelkezésre álló szabad pénzeszköz 11,9 milliárd forint, vagyis a pótköltségvetés végrehajtásához a forrás rendelkezésre áll. Az új befektetések között számolták el a Wesselényi utcai színház vásárlása utáni ÁFÁ-t is (429 millió forintot), ami helytelen volt, mert ez

nem része a befektetésnek, forrását a működési költségvetésben kell biztosítani. Az 1996. évi pénzmaradvány fedezetet is biztosít a dologi kiadásokat képező ÁFÁ-ra. Másik megoldásként legfeljebb vagyonnal kapcsolatos kiadásként lehetne elszámolni - ami szintén hiánynövelő tényező.

Mint emlékeztető az 1996. évi pótköltségvetés a múlt év végén 2,1 milliárd forintos vagyonértékesítést írt elő az Egészségbiztosítási Alap esetében. Ezt idő hiányában már nem lehetett végrehajtani. A PM az 1997. évi összeg emelését ennek elmaradásával indokolta.

2.2. Az Egészségbiztosítási Alap kiadásainak várható alakulása

A gyógyító-megelőző ellátások 260,2 milliárd forintos előirányzatát 265,9 milliárd forintra kívánják emelni.

A módosítást az tette szükségessé, hogy a társadalombiztosítás 1997. évi költségvetéséről szóló 1996. évi CXXV. törvény előirányzata (mint ahogyan azt az ÁSZ akkori véleménye is jelezte) nem biztosított fedezetet a Kormány és az Egészségügyben Dolgozók Demokratikus Szakszervezete közötti megállapodás szerinti bér- és dologi előirányzat növekedésére.

Az így számított forráshiány 11,8 milliárd forint volt, aminek egy részét belső átcsoportosításokból fedezik. A különbözetet a megemelt előirányzat tartalmazza, amely az időarányos adatok alapján várhatóan elegendő lesz.

Az előbbi előirányzat nem tartalmazza **az egészségügyi dolgozók egyszeri 10 ezer forintos jövedelem-kiegészítésének** fedezetét, ami összesen **2260 millió forintos kiadásnövekedést** jelent. A PM által készített törvényjavaslatban a kiadási többletként elismert összeg az Alap hiányát növeli, mert nem rendezi annak bevételi oldalát. (A fedezetet úgy teremtették meg, hogy a Népjóléti Minisztérium-fejezetben a közgyógyellátási előirányzathoz zárolták a szükséges összeget.)

Az Egészségbiztosítási Alap ellátásai közül **a legkritikusabb tétel hosszú idő óta a gyógyszertámogatás előirányzata**, ami rendre alul tervezettnek bizonyul. A költségvetési tervezés időszakában az előirányzatot mindig egy "szigorító", racionalizáló intézkedési csomag reményében fogadják el, ami azonban a végrehajtáskor részben vagy egészében elmaradt. Az 1997. évi intézkedések sem fejtették ki érdemi hatást a gyógyszerkiadások alakulására.

Az eredeti költségvetésben 85,4 milliárd forintos előirányzat szerepelt, amit növelt a külön soron vérzékenység kezelésére tervezett 1,3 milliárd forint. **Az új előirányzat 92 milliárd forint** lenne, beleértve az utóbbi tételt is. Az önkormányzati változat 94,3 milliárd forinttal számol.

Ha figyelembe vesszük az év eddigi (nyolc havi) kifizetését - ami 64,2 milliárd forint volt -, változatlan ütemmel számolva éves szinten **97-98 milliárd forintos teljesítés valószínűsíthető**, ami a vérzékenység kezelésére szolgáló előirányzattal együtt már csaknem 100 milliárd forintot tesz ki. Ilyen megközelítésből mindkét változat szerinti előirányzat "alábecsültnek" tekinthető. A megtett és az év hátralévő részében megtehető intézkedéseknek már nem lehet olyan hatása, ami az eltérést képes lenne ellensúlyozni.

Az egészségbiztosítás pénzbeli ellátásainak kiadásai - az egyes előirányzatok ellentétes mozgásának eredőjeként - **lényegében a tervezett szinten maradnak.**
A korhatár alatti rokkantsági és baleseti ellátások 92,0 milliárd forintos

előirányzatát 98,2 milliárd forintra tervezik megemelni. A rendszer tervezett (és indokolt) reformja mindeddig nem valósult meg, a kiadások dinamikus növekedése "természetes", a társadalmi-gazdasági folyamatok is ebbe az irányba hatnak. Az időarányos adatok alapján az új előirányzat reálisnak ítéhető. **A táppénzkiadások** előirányzatát eredetileg 39,4 milliárd forintban határozták meg, amit a pótköltségvetés 36,0 milliárd forintra csökkent. Az 1975. évi II. törvény szigorító intézkedései tartósan éreztetik hatásukat, a kiadások mérséklődése 1997-ben is várható.

A működési költségvetés eredeti 16.455 millió forintos **előirányzata a javaslat szerint 17.935 millió forintra emelkedne.** A növekedést az előző évi pénzmaradvány(1305 millió forint), az APEH-OEP együttműködéssel kapcsolatos ösztönzés (75 millió forint) és a családi pótlék ellenőrzésének ösztönzése (100 millió forint) okozza. **Nem veszik figyelembe, hogy a behajtás ösztönzésére** valójában nem 500, hanem 722 millió forintot terveznek. **Nem rendelnek előirányzatot a világbanki program hazai kiadásaihoz** sem, holott kiadások már eddig is felmerültek és kötelezettségvállalás is van. (Az önkormányzat ezen a címen 1 milliárd forintos kiadással számolt). A valós kiadások "nem tervezése" a hiányt fedi el, ez nem helyes megoldás.

A vagyongazdálkodás kiadásait változatlanul 6 millió forintra tervezik, bár már **egyértelmű az előirányzat túlteljesülése.** Az 1-8. havi teljesítés már 12 millió forint, a Postabanknak nyújtott viszontgarancia III. negyedévi kamatterhe 27 millió forint. További jelentős kiadást eredményezhet, ha végrehajtják a Club Aliga Rt. apportálását, ami után ÁFA fizetési kötelezettség áll fenn.